

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Országgyűlési Képviselő
Tisztségviselő T/1320/58
Értékelés: 2010 OKT 27.

Módosító javaslat

Dr. Kövér László
az Országgyűlés Elnöke részére
Budapest

Tisztelt Elnök Úr!

A Házszabály 94. § (1) bekezdése alapján az egyes migrációs tárgyú törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló, T/1320. számú törvényjavaslathoz az alábbi, egymással összefüggő

m ó d o s í t ó j a v a s l a t o k a t

terjesztem elő:

1. A törvényjavaslat 106. § (1) bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„(1) A Met. 56. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A menekültügyi hatóság a kérelmet részletes vizsgálati eljárásra utaló végzésben a kérelmező részére szálláshelyként – kérelmére – magánszálláshelyet, ennek hiányában befogadó állomást vagy szerződés alapján fenntartott más szálláshelyet jelöl ki[, kivéve, ha a kérelmező személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés, intézkedés vagy büntetés, vagy idegenrendészeti eljárásban korábban elrendelt személyi szabadságot korlátozó intézkedés hatálya alatt áll].”

2. A törvényjavaslat 129. § (2) bekezdése az alábbiak szerint módosul

„(2) Hatályát veszti

- a) az Szmtv. 72. § (1) bekezdéséből az „és méltányossági eljárásnak” szövegrész,
- b) az Szmtv. 88. § (6)–(8) bekezdése,
- c) a Harmtv. 18. § (1) bekezdés d) a pontjában a „kizárólag” szövegrész,
- d) a Met. 5. § (2) bekezdés e) pontja, 45. § (7)–(9) bekezdése, 52. § (4)–(8) bekezdése, [55. § (3) bekezdése,] 59. § (1) bekezdés b) pontja, 78. § (3) bekezdése, 92. §-a.”

INDOKOLÁS

A hatályos Met szerint ha „a menekültügyi hatóság a kérelmet érdemi eljárásra utalja, és a kérelmező idegenrendészeti őrizetben van, a menekültügyi hatóság kezdeményezésére az idegenrendészeti hatóság az őrizetet megszünteti.” (55. § (3) bekezdés).

A törvényjavaslat a menedékkérőket szabadságvesztésre akarja ítélni, mert az idegenrendészeti őrizetet az eljárás végéig fenn kívánja tartani.

Ez mind a Genfi Egyezményel, mind az emberi jogokkal, mind az Európai Unió jogával ellentétes.

Az idegenrendészeti őrizetben folyamodók semmilyen bűncselekményt nem követtek el, egyetlen vétük, hogy nem tudnak megfelelni a magyar idegenjog tartózkodást lehetővé tevő feltételeinek és/vagy a szükséges okmányok nélkül „illegálisan” lépték át a határt. Szabálysértést követtek el. Ezért a törvényjavaslat értelmében egy év szabadságelvonással (idegenrendészeti őrizettel) lehet lesújtani rájuk, annyival, amennyit (letöltendő formában) halálos gázolást okozók, vagy súlyos testi sértést okozó bűnözők szoktak kapni tisztességes eljárást és a független bíróság által kimondott ítéletet követően.

A törvényjavaslat sérti az Európai Unió vívmányai (*acquis*) körébe tartozó, a Menekültek helyzetére vonatkozó Genfi Egyezmény 31. cikkét amely félreérthetetlenül fogalmaz:

„A Szerződő Államok az országba való jogellenes belépésük vagy jelenlétük miatt nem sújtják büntetéssel azokat a menekülteket, akik közvetlenül olyan területről érkeztek, ahol életük vagy szabadságuk az 1. cikkben foglalt meghatározás értelmében veszélyeztetve volt, és akik engedély nélkül lépnek be területükre, illetőleg vannak ott jelen feltéve, hogy haladéktalanul jelentkeznek a hatóságoknál, és kellőképpen megindokolják jogellenes belépésüket, illetőleg jelenlétüket.”

A törvényalkotó viszont éppen megbüntetné őket a fogvatartással, hiszen nem vonja ki a cikk hatálya alól azokat akiket például a belépéskor elfognak és azonnal őrizetbe vesznek, még akkor is, ha rögtön kinyilvánítják menedékkérő mivoltukat.

A fogva tartás kényes kérdés és az Európai Unió legtöbb országa nagyon óvatosan bánik vele. Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének 2010 szeptemberében kiadott jelentése szerint amely a menekülteknek biztosan nem minősülő külföldiek fogvatartásának az elveit rögzíti a tagállamok gyakorlatának vizsgálata után megállapítja, hogy az illegális vándorlással intenzíven érintett Franciaország 32 napban, Hollandia 45 napban Spanyolország 60 napban maximálja a fogvatartás hosszát, de Írország és Portugália is beéri a két hónappal, ismétljük a *nem-menekültek* esetében. Az itt módosítani kívánt szabály viszont olyanokat érint akikről gyakran (legalább az esetek harmadában) kiderül, hogy nemzetközi védelemre szorulnak, hazájukba nemzetközi kötelezettségeink miatt (és erkölcsi elveink érvényesítése érdekében) nem küldhetőek vissza.

Ellentétes a törvénytervezet a hazánk által kötelezőnek elfogadott, törvényben kihirdetett emberi jogi egyezményekkel, így az Emberi Jogok Európai Egyezményével (1993. évi XXXI. tv.) és a Polgári és politikai jogok nemzetközi egyezségokmányával (1976. évi 8. tvr.) Ezek közös lényege, hogy szabadságától senkit nem lehet önkényesen megfosztani, s a szabadságtól megfosztás ellen pártatlan bírósághoz lehet fordulni. Az európai egyezmény a fogvatartás lehetséges okainak kimerítő felsorolását adja, ezek nem fedik az itt tárgyalt helyzetet, kivéve az f pontot, amely így rendelkezik:

„f) törvényes letartóztatás vagy őrizetbe vétel az országba való jogtalan belépés megakadályozása céljából vagy olyan személy törvényes letartóztatása vagy őrizetbe vétele, aki ellen intézkedés van folyamatban kiutasítása vagy kiadatása céljából.”

A menedékkérőre egyik feltétel sem áll, hiszen a vele szemben foganatosított intézkedésnek nem lehet a célja a belépés megakadályozása (mert már bent van) és nem lehet a célja a kiutasítása (mert az sérthetné a visszaküldés tilalmának magyar törvényi parancsát) sem a kiadatása, hiszen ilyen kérelem nem érkezett. A hatóság intézkedésének a célja a részletes menekültügyi eljárás lefolytatása, annak kiderítése, fenyegeti-e üldöztetés vagy súlyos sérelem a személyt ha visszakényszerítik hazájába. Kiutasítása akkor jön szóba, ha kiderül róla, hogy nem menekült, addig kiutasítása kizárt.

Az automatikus fogva tartás a fogva tartásra vonatkozó elemi követelményeket sért. Amint az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének már idézett jelentése leszögezi, a fogvatartásnak az arányosság és a szükségesség követelményét tiszteletben kell tartania. A törvényjavaslat egyiket sem teszi, hiszen az őrizet fenntartását nem teszi függővé a személy körülményeitől.

A törvényjavaslat ellentétes az európai uniós joggal és az Unió tervezett haladási irányával. A menedékkérők befogadása minimumszabályainak megállapításáról szóló 2003/9/EK irányelv (Befogadási Irányelv) lehetővé teszi a menedékkérők fogva tartását, a 7. cikk (1) bekezdés azonban előírja, hogy „A menedékkérők a fogadó tagállam területén vagy az e tagállam által számukra kijelölt területen belül szabadon mozoghatnak. A kijelölt terület nem érintheti a magánélet elidegeníthetetlen terét, és annak kellő lehetőséget kell teremtenie az irányelvben biztosított minden kedvezményhez való hozzáférésre.” Az Eljárási irányelv (A Tanács 2005/85/EK irányelve a menekültstátusz megadására és visszavonására vonatkozó tagállami eljárások minimumszabályairól, 2005. december 1.) alapvetően rögzíti, hogy „A tagállamok senkit sem tarthatnak őrizetben kizárólag azon az alapon, hogy az érintett menedékkérő iránti kérelmet nyújtott be.”

A jelenlegi idegenrendészeti őrizeti struktúra nem teszi lehetővé az e rendelkezésnek való megfelelést, mivel a kijelölt területen belüli szabad mozgás a legtöbb őrzött szálláson nem biztosított (van, ahol a nap túlnyomó részét egy szűk zárkában kell tölteni, van ahol még a WC-használathoz is az őrszemélyzet külön engedélye és kísérete szükséges). A befogadási irányelv által biztosított kedvezmények (anyagi feltételek, különleges bánásmód igényének figyelembe vétele, stb.) sem biztosíthatók az őrizet feltételei között.

A törvényjavaslat automatikus őrizetbe helyező szabályainak kiiktatása mellett szól az is, hogy a menedékkérők őrizete rendkívül költséges, hasznosságával kapcsolatban semmilyen hatástanulmány nem készült és tovább traumatizálja azokat a jóhiszemű menekülőket, akik csak azért vannak őrizetben mert elsődleges célországuk nem Magyarország volt, hanem az EU valamely más tagállama, amelynek a nyelvét beszélik, vagy ahová kötődnek, például mert éltek ott.

Végül az LMP hangsúlyozza, hogy a törvénytervezet a leghatározottabb elutasítással találkozott mindazokban a körökben, amelyekben menedékkérőkkel napi szinten foglalkoznak, így erősen bírálta az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága és a Magyar Helsinki Bizottság valamint a Menedék egyesület is, mint ahogy a törvénytervezetnek már most is (minden jogi alap nélkül) megfelelő gyakorlatot élesen bírálta a Legfőbb Ügyész is. A törvényjavaslat elfogadása esetén a Magyar Köztársaságot számos nemzetközi fórumon (Emberi Jogok Európai Bíróság, az Európai Unió luxembourgi bírósága) perbe fogják fogni s peresztessége megjósolható.

Mindezekre tekintettel a tervezett változtatás elhagyását javasolja az LMP.

Budapest, 2010. október 27.

Szabó Tímea

LMP